

Ниједан филм великим не чини тема; у супротном би сви филмови о такозваним великим темама били велики, а знамо да није тако. Тема Јасеновца, о којој је овде реч за нас није само велика, него и страшна и свештена тема, којој није лако прићи а да вас на ожеже. У том смислу, онима који су се на то одважили, као аутори, па чак и као гледаоци филма „Дара из Јасеновца“ заслужују свако поштовање и разумевање.

Ипак, мора се имати снаге да се о „Дари из Јасеновца“ Предрага Антонијевића проговори као о филму, као о уметничком делу. Његово место у историји је већ загарантовано самим тим што постоји

О овом филму, свима нам је јасно, није лако говорити као о филму, уметничком делу. Онима којима смета, он им не смета зато што је уметнички овакав или онакав, него самим тим што постоји; његова одбрана је стога одбрана самог његовог права на постојање,

али и одбрана права да и Дара има своју причу. Па и све друге Даре – прошле, садашње и будуће – право не само на причу, него и – постојање.

Дара као уметничко дело

Ипак, мора се имати снаге да се о „Дари из Јасеновца“ Предрага Антонијевића проговори као о филму, као о уметничком делу. Његово место у историји је већ загарантовано самим тим што постоји, као први филм посвећен овом свештеном страдању, али то не сме бити оправдање за ћутање, за одсуство разговора, промишљања, осмишљавања, јер оправдање за тако нешто никада не би требало да постоји. При чему се не бисмо смели подсмевати онима којима се филм свиђа, на које је оставио изузетан утисак, јер заиста овде није реч само о поетици и естетици, него и о жртви, заједништву, суочавању са табуом за који до сада као да нисмо ни били свесни колико нам је дубоко био усађен. Такође, не бисмо смели осуђивати оне којима се филм не свиђа, окривљавајући их за мањак националног осећања и саосећања са жртвама, јер национална енергија се не ствара присилом и самообманама, него живим сведочењем, истином и слободом.

Најпре, Предраг Антонијевић је неспорно компетентан редитељ са искуством у америчкој кинематографији и значајним филмом „Спаситељ“, јединим америчким филмом за који би се могло рећи да наступа са позиције која у српску борбу деведесетих учитава једну ширу слику (проблем исламизма), и која ту борбу пред западним гледаоцем ако не оправдава, а оно бар чини потенцијално разумљивијом. Антонијевић је то своје искуство искористио да и „Дару“ усмери пре свега према страном, дакле западњачком гледаоцу: отуда вишак експликативности, понешто плакатски визуелни поступак, јасно истакнута нацистичка застава пре уласка у логор, како би страни гледалац оно што следи могао да доживи не само као производ локалног сукоба, него унутар шире слике Другог светског рата и Холокауста.

